

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič
 Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst Din 3.—, večji inzerati petič
 vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod«
 velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
 LJUBLJANA, Knažljova ulica št. 5
 Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
 NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — —
 Račun pri poštne Cerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

PORODNE BOLEČINE ŠPANSKE REPUBLIKE

Komunistično rovarjenje proti „reakcionarni“ republiki, splošna nesigurnost in desorijentacija otežkočajo uveljavljanje novega režima — Podrobnosti o odhodu kraljeve rodbine

Madrid, 16. aprila. s. Madridski uradni list objavlja provizorni statut republike. V posebnem proglasu poudarja provizorna vlada, da hoče republikanska koncentracija, ki je prišla na oblast, solidarno sodelovati tudi pri organizaciji republikanske države. Ustavotvorna narodna skupščina bo določila državljanske pravice. Novi vojni minister Azana, je poveljnikom vseh španskih garnizij poslal pozdravne brzojavke, v katerih priznava patriotizem in disciplino vseh častnikov v dnevnih prevrata. Šef vojne mornarice je brzojavno sporočil, da so bile na vseh vojnih ladjah razočene republikanske zastave. Večina diplomatskih zastopnikov Španije v inozemstvu je brzojavno sporočila svojo demisijo. Kakor se govori, bo bivši zunanji minister Santiago Alba postal poslanik v Parizu, Perez de Ayala poslanik v Londonu in Jose Ortigo y Gasset poslanik v Berlinu.

Pariz, 16. aprila. AA. Havas poroča iz Madrida: Ministri nove vlade so prevzeli svoje resore v ministrstvih, kjer pa niso dobili nikogar od svojih prednikov. Prva ministrska seja je bila včeraj ob 17.30.

Budimpešta, 16. aprila. č. Uredništvo lista »As Est« je včeraj dopoldne govorilo telefonski s predsedništvom vlade v Madridu. Sekretariat predsedništva madridske vlade je sporočil listu, da je nova državna oblika Španije konservativna republika. Glede programa nove vlade so dejali v predsedništvu vlade, da je to program dela in spoštovanja zasebnih lastnin. Razen tega bo izvedena agrarna reforma z razdelitvijo veleposestev.

Madrid, 16. aprila. s. Provizorna vlada je izdala manifest, ki veli med drugim, da je vlada trdno prepričana, da bodo politične in socialne sile, ki so položile temelj novemu režimu, ohranile tudi disciplino. Od tega je odvisen ugled in usoda mlade republike. Zaradi tega meni vlada, da bodo oni, ki so ji dali moč, tudi delali na utrditvi ugleda republike. Na delu so nasprotiki, da bi izpodkopali sedanje državno obliko. Pričeli smo z ljubeznijo, z ustvaritvijo atmosfere pravice in spoštovanja, česar Španija dosedaj ni poznala. Da dosežemo ta cilj, smo izdali odredbe za imenovanje predsednika, časne vlade in ministrov ter ukrepe za juridični statut časne vlade, za amnestijo in za ustanovitev prometnega ministrstva.

Madrid, 16. aprila. s. Pred odhodom kralja je prišlo v kraljevski palači do gnilivega prizora. Kralj je izjavil prisotnim, da odpotuje z mirno vestjo. Vendar pa ni mogel govoriti dalje, ker je bil preveč ginjen. O zadnjih trenutkih, ki jih je kralj prebil na španskem ozemlju, javljajo iz Cartagene:

Kralj je včeraj ob 4. prispel v Cartagena. Takoj je odšel v arzenal, kjer so ga pričakovali poveljniki general Magaz, vojaški guverner, štabni častniki vojske in mornarice ter ostali častniki posadke. Vsi so bili v paradni uniformi. Kralj je bil miren ter je pozdravil prisotne. Govoriti ni mogel, ker je preveč ginjen. Izjavil je samo, da ostaja pri tradiciji. V barkasi se je nato podal na križarko »Principe Alfonso«, ki je odpeljala proti Angliji.

Kralj Alfonz v Parizu

Marseille, 16. aprila. AA. Kralj Alfonz se je davi izkral kot navaden potnik. Nato je najel taksi in se odpeljal v hotel. Ob 12.30 bo odpotoval v Pariz. Kralj je izjavil, da ne sprejme nikogar.

Pariz, 16. aprila. AA. Havas poroča iz Madrida:

Z brzovlakom ob 20.25 je včeraj prispelo iz Madrida v smeri proti Hendeyu več članov španske kraljevske rodbine. Kraljica se je v avtomobilu odpeljala v Escorial, kjer je vstopila v vlak na neki majhni postaji, hoteč se tako ogniti manifestacijam. Slovo na postaji blizu Escoriala je bilo pretresljivo. Člani španske kraljevske rodbine so se pripeljali tjakaj v ekspresnem vlak. Spremljalo jih je mnogo špan-

skih monarhistov, ki ostanejo na španskem. Posebno pretresljivo je bilo, ko so španskega prestolonaslednika princa Asturskega v nosilnici odnesli v vlak. Ko je vlak odpeljal, so monarhisti vzklkali: Živel kralj!

„Španski narod je postal igračka komunistov“

Pariz, 16. aprila. Vlak, s katerim je potovala španska kraljica je moral več ur stati v Avili, ker se je vnela os vagona, v katerem se je vozila kraljica. Davi ob 1.22 je vlak prispel v Bordeaux. Tu je imel dopisnik »Matina« priložilo govoriti s kraljico. Kraljica je izjavila, da si španski narod očividno ni na jasnem, da je igračka v rokah komunistov. Kralj ni odstopil niti ni nikomur izročil svoje oblasti, marveč se je samo za nekaj časa umaknil v inozemstvo.

Madrid, 16. aprila. s. V nasprotju z včeraj objavljenimi vestmi, kralj Alfonz ni podpisal nobene listine o odpovedi. Kralj Alfonz se ni odpovedal prestolu ter se tudi formalno ni odrekel svojih pravic na španski prestol. Samo, da prepreči meščansko vojno, je zapustil prestol ter je napravil prosto pot za republiko. Plemiške rodbine so po večini zapustile Španijo in se preselile v inozemstvo. Kralj Alfonz se namerava naseliti v Švici.

Manifest kralja ne bo objavljen

Madrid, 16. aprila. Republikanska vlada je sklenila, da se ne objavi poslovnih manifest kralja Alfonza. V manifestu namreč naglašajo kralj, da se ni odpovedal prestolu, marveč, da je smatral le za svojo dolžnost umakniti se za nekaj časa v inozemstvo, da prepreči bratomorno meščansko vojno. Imel bi dovolj moči, da zatre svoje nasprotnike toda kot Španec noče prelivati španske krvi, marveč hoče počakati, da narod sam izprevidi svoje zmote.

Pariz, 16. aprila. s. »Chicago Tribune« javlja iz Hendaye, da so se takoj po proklamaciji republike v Španiji emigranti, ki so živeli v Franciji ne daleč od meje, vrnili v Španijo in da so bili na meji od svojih rojakov sprejeti z veseljem.

Pred izpremembami kurza v Avstriji

Enderjeva vlada bo podala ostavko, da omogoči sodelovanje socialnih demokratov — Novo vlado bo sestavil najtrž kmetijec Winkler

Gradec, 16. aprila. g. Kakor se govori v političnih krogih, bo avstrijska vladna kriza šele prihodnji teden stopila v odločilni stadij. Zvezni kancelar dr. Ender misli resno na to, da bi sestavil veliko koalicio s socialnimi demokrati, ker vidi, da vlada s svojo majhno manjšino ne more izvesti reform, ki si jih je postavila. Zaradi tega

naj bi stopili socialni demokrati v vlado. Ako socialni demokrati ne bi hoteli stopiti v vlado, kateri načeljuje krščanski socialci, bo dr. Ender najbrž naprosil člane kmetijske zveze Winklerja, naj sestavi koalicijsko vlado. Ta vlada bi nato sestavila za del časa velkopotezen program, ki bi ga, naslanjajoč se na veliko večino, tudi izvedla.

Koncentracijska vlada v Rumuniji

Stranke so se končno sporazumele — Nova vlada bo sestavljena še danes

Bukarešta, 16. aprila. Kakor zatrjujejo v dobro poučenih političnih krogih bo kriza rumunske vlade rešena še danes. Obe glavni stranki, narodno kmečka in liberalna sta se končno sporazumeli in pristali na Titulescove predloge glede razpusta parlamenta in

razpisa novih volitev z enotnimi volilnimi listami. V koncentracijski vladi bodo sodelovali Maniu, Duca, Jorga, Bratianu in Lupus, le Avarescu odklanja sodelovanje. Lista nove vlade bo bržkone še danes predložena kralju.

Sestanek Gandija

Bombay, 16. aprila. AA. Redarstvo je ukrenilo obsežne varnostne odredbe na glavni postaji, kamor je prispel indski podkralj Irwin iz New Delhija. Indski podkralj bo imel popoldne sestanek z Gandijem, nato pa bo v soboto odpotoval v Anglijo. Gandi je prispel v Bombay že zarana in imel sestanek z lastniki predilnic o izvozu tkanin.

Tirolske manifestacije na Dunaju

Dunaj 16. aprila. g. Prihodnjo nedeljo se bo ob 10. dopoldne na trgu pred Karlovo cerkvijo vršila velika manifestacija Udruženja Andreas Hofer za Južno Tirolsko, pri kateri bodo prvič sodelovali tudi očeinski zastopniki hrvaških in slovenskih narodnih manjšin v Italiji. Manifestacija bo združena s spominsko svečanostjo za padle na Tirolski fronti.

Meso se je pocenilo

Mestno tržno nadzorstvo je v sporazumu z mesarji doseglo, da so se cene mesu in drobovini znižale

Ljubljana, 16. aprila.

Ker so se cene živini zopet znatno znižale in so bili n. pr. včeraj pitani volji že po 7 in pol Din, je mestno tržno nadzorstvo v sporazumu z mesarji doseglo, da so se cene mesu znižale takole: govedina I. vrste prednji del 16, zadnji del 18 Din, II. vrste prednji del 14, zadnji del 16, III. vrste pa po 10 in 12 Din kg. Teletina I. vrste 22 Din, II. vrste 16 in 18 Din, svinjina domača I. vrste 23 Din, hrvaška I. vrste 20 Din, domača II. vrste 18 in hrvaška druge vrste 16 Din.

Ker so bile pa včeraj, kakor smo povedali, cene živine izredno nizke, je tržno nadzorstvo danes zopet zahtevalo od mesarjev znižanje cen tudi za drobovino, ki se bo jutri že prodajala po naslednjih znižanih cenah: Govedina: jezik, ki je doslej stal 20 do 22 Din,

stane 18 Din, ledvice dosedaj 18 do 24, sedaj 18 Din, možgani prej 25 do 30 Din, sedaj samo 18 do 20, loj prej 6 do 10 Din, sedaj 6 do 8 Din, telečja »luča« prej 20, sedaj 18 Din, svinjske ledvice prej 25, sedaj pa 18 do 20 Din.

Ker so cene mesu tako zelo padle, morajo seveda pasti po mnenju tržnega nadzorstva tudi cene hrani po gostilnah. Da je sedaj hrana predraga, morajo uvideti gostilničarji sami, sicer bi se javnost uprla in bi morala poseči tudi oblast vmes. Isto pa velja za vino, ki ga gostilničarji kupujejo po 3½ Din, prodajajo pa po 16 Din liter. Zaradi tega vlada po vsej deželi, zlasti pa v Ljubljani največja nezadovoljnost in se med občinstvom pripravila večja akcija, da se pojasni tudi ta pereča zadeva in se uredi tudi cene vina, zlasti se na dela na to, da bi se vinski zakon čim strožje izvrševal.

Bivši radičevski poslanec - roparski glavar na Madžarskem

Razkritja budimpeštanske policije o ozadju atentata v sinagogi

Budimpešta, 17. aprila. Preiskava o atentatu, ki je bil pred par dnevi izvršen v budimpeštanski sinagogi, je dognala zanimive podrobnosti. Sprva se je mislilo, da gre za dejanje slaboumežja ali pa za osebo maskevanje nad vrhovnim rabinom. Sedaj pa se je dognalo, da gre za zločin nevarne tope, ki je že del časa z različnimi grožnjami izsiljevala od bogatih židov denar. Tolpi je načeljeval neki Josip Palič nekdanji predsednik bivše Radičeve stranke in oblastni poslanec v Somboru. Svoječasno je bil zaradi raznih goljufij obsojen na dve leti ječe. Posrečilo pa se mu je pobegniti iz zaporu ter je zbežal na Madžarsko.

Tu je našel sebi vredne tovariše in ustanovil pravo razbojniško tolpo. Dve uri pred atentatom v sinagogi je Palič telefoniral vrhovnemu rabinarju, da bo nanj v sinagogi izvršen atentat, če ne plača takoj 20.000 peng. Vrhovni rabin je smatral ta telefonični poziv za neokusno šalo in se ni več zmenil za to stvar. Med cerkvenim opraviлом v sinagogi pa je točno v napovedani uri počil strel. Atentat je izvršil bivši inženjer Josip Zatlaha, ki so ga aretirali. Policija je izsledila tudi ostale članke te tolpe, ki ima na vesti še celo vrsto drugih zločinov.

Priprave za veliki zagrebški proces

Zagreb, 16. aprila. n. Danes popoldne so dobili zagovorniki v velikem procesu proti teroristom in atentatorjem, ki se prične 4. maja, na vpogled tozadevne spise, ki jih je dosedaj študiiral predsednik za razpravo določenega senata. Ogromno količino teh spisov študirajo advokati v mali dvorani sodnega stola.

Vlak mu je odrezal noge

Beograd, 14. aprila p. Danes dopoldne je povozil lokalni vlak tipografa Dragoljuba Atanaskovića. Po neprevidnosti je hotel preko proge v času, ko so bile zaporne zaprte. V tem trenutku je privozil vlak in ga podrl na tla. Odrezalo mu je obe nogi nad kolonom. Zaradi velike izgube krvi bo težko ostal pri življenju.

Brezplačna vožnja javnih organov na morju

Beograd, 16. aprila. AA. Prometni minister je sporazumno z ministrom notranjih zadev in finančnim ministrom izdal pravila glede brezplačne vožnje organov pomorsko-ribske policije, carnikov, organov finančne kontrole in državne policije na dogovorjenih progah na morju in Skaderskem jezeru. Po teh pravilih imajo omenjeni organi in orožništvo, ako je v službi državne policije, kadar službeno potujejo v svojem uradnem delokrogu, pravico do brezplačne vožnje na vseh progah Jadranske plovidbe, Dubrovačke plovidbe in »Boke« v Koturu, in sicer uradniki v I., zvaniki v II., služitelji pa v III. razredu. Če pa sta na ladji samo dva razreda, imajo uradniki in zvaniki pravico do I., služitelji pa do II. razreda.

Občni zbor Putnika

Beograd, 16. aprila. AA. 19. t. m. se vrši osma redna letna skupščina delniške družbe »Putnik«, na kateri bodo podana poročila o delu družbe in o stanju tujskega prometa v naši državi. V letu 1930. je tujski promet napredoval napram letu 1929. v naši državi za 15 %.

Enoletna vojaška služba v Grčiji

Atene, 16. aprila. s. Z novim vojaškim zakonom, o katerem bo v kratkem razpravljaj parlament, se bo vojaška službena doba v Grčiji znižala na eno leto.

Zračna trdnjava

New York, 16. aprila. AA. »Herald Tribune« opisuje nov Fokkerjev monoplan, ki da je prava letelca trdnjava. Na obeh krilih so postavljene strojnice, ki jih je mogoče upravljati avtomatično. Poizkusi s tem letalom so bili v Peterboroughu in so imeli velik uspeh.

Jugoslovenski zastopniki na kongresu MTZ

Beograd, 14. aprila. AA. Kot zastopniki jugoslovanskega narodnega odbora za kongres mednarodne trgovske zbornice, v kateri so včlanjene vse gospodarske zbornice in vse večje gospodarske organizacije naše države, odpotujejo 20. t. m. v Washington Vladimir Premrl, podpredsednik Zbornice za TOI v Zagrebu, dr. Adolf Cuvaj, tajnik zbornice v Zagrebu, dr. Stevan Popović, tajnik industrijske zbornice v Beogradu in glavni tajnik jugoslovanskega narodnega odbora.

Odkritje spomenika žrtvam

»Titanica«

New York, 14. aprila č. Na obletnico znane nesreče prekoceanskega parnika »Titanica«, ki se je 14. aprila 1912 zaletel v ledeno goro in se potopil s 1.500 potniki vred, so postavili v New Yorku spomenik žrtvam, ki ga bo odkril sam predsednik Hoover.

Nemške dobave za Rusijo

Berlin, 14. aprila č. Pri pogajanjih za dobavo nemške industrije Rusiji je bilo dogovorjeno, da bo dobavila Nemčija sovjetom za 300 milijonov mark industrijskega, elektrotehničnega in strojnega materiala. Druge vrste industrije v tej vsoti niti vštete niso.

Jugoslovenski paviljon na milanskem velesejnu

Beograd, 14. aprila. AA. Predvčerašnjim je bil ob priliki otvoritve mednarodnega velesejma v Milanu svečano odprt tudi jugoslovenski paviljon. Italijanski minister Acerbo, ki je spremljal vojvodo Pergamskega, je sprejel v paviljonu za turistično predstavnike inozemskih delegacij in je ob tej priliki govoril tudi s člani naše delegacije ter jim ponudil častni pelinkovec. Naš paviljon je napravil na vse obiskovalce izredno dober vtis zaradi izvrstnega aranžmana.

Ali ste že naročnik slovenske ilustrovane tedenske revije »Življenje in svet«?

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih: Beograd 9.1270, Pariz 20.3025, London 25.22625, Newyork 519.20, Bruselj 72.20, Milan 27.1875, Madrid 54.50, Amsterdam 208.35, Berlin 123.65, Dunaj 73, Sofia 3.76, Praga 15.375, Varšava 58.15, Budimpešta 90.55, Bukarešta 3.065.

Nov izredno zanimiv in napeto pisan roman

začnemo priobčevati v soboto

Napisal ga je znani ameriški pisatelj ZANE GREY in se imenuje

Skrivnostni jezdec

Socialno politični zakoni

Zanimivo predavanje ravnatelja OUZD dr. J. Bohinjca

Ljubljana, 16. aprila.

V dvorani bivše restavracije »Ljubljanski dvor« je predaval snodi ravnatelj OUZD dr. Joža Bohinjec o »Socialnopolitičnih zakonih«. Predavanje je bilo prav dobro obiskano, dvorana je bila zasedena do zadnjega kotička. Večinoma so prišli predavatelju poslušati zasebni nameščenci, med njimi tudi mnogo žensk. Zanimivo predavanje priobčujemo v celoti.

Socialno pravo je moderen pojem in pod njim razumemo skupnost vseh norm, ki so bile tekom historičnega razvoja v posameznih državah ustvarjene, so se tekom časa razvile v posebne pravne ustanove. Socialno pravo je danes samostojna pravna disciplina s široko znanstveno osnovo. Socialno pravo ima pred očmi splošno blaginjo s tem, da posameznika ali cele skupine v gospodarski borbi štiti ter na ta način izjednačuje naspotstva med posameznimi socialnimi razredi.

Socialni razredi so skupine ljudi v enakem ali podobnem gospodarskem in družabnem položaju, ter se v varstvo svojih interesov skušajo združevati v posebnih organizacijah. V tej cepitvi človeške družbe v socialne razrede leži jedro tzv. socialnih bojev, katere skuša socialna politika države in drugih faktorjev po gotovem načrtu in programu preprečevati in ublaževati. Kot subjekt socialne politike pridejo v prvi vrsti v poštev država, dalje iniciativno ali eksperimentalno javno-pravne institucije (občine, banovine, zbornice itd.), dalje privatne organizacije in združenja. Objekt socialne politike pa so one skupine v človeški družbi, ki so v gospodarskem boju zastopane, oškodovane, preslabe, da bi same z lastnimi sredstvi mogle zadostno učinkovito braniti svoje interese ter se izpolnjevati v socialnem in kulturnem pogledu. Sem spada zlasti delavski in nameščenski razred, ki v kapitalistični družbi potrebuje moralno in ekonomično oporo v prvi vrsti. Ta razred poseduje samo delovno silo, zdrave roke, in zdrav razum. Objekt socialne politike je torej zlasti zaščita dela. Delo se ima smatrati za enakovreden pravni objekt, kakor je n. pr. privatna lastnina hiše ali zemlje.

Socialna politika kot znanost sloni v mnogih svojih elementih na nar.-gospodarski politiki in na sociologiji tako, da skuša ugotoviti in spoznanja teh dveh poslednjih znanosti okoristiti zase. V svojih praktičnih ciljih stremi socialna politika za odstranitev razrednih naspotstev in za preprečitev socialnih bojev. Njeno delo je predvsem preventivnega značaja. Delo socialne politike je v glavnem osredotočeno na probleme delavskega in nameščenskega razreda. Zato sta pogosto pojma socialna politika in delavska politika identična. Naravno, da socialna politika ne sme biti osredotočena samo na ta svoj delokrog, na delovni razred ter gre zato še dalje, ozira se tudi na gospodarsko šibkejši srednji stan, n. pr. s starostnim zavarovanjem samostojno pridobitnih oseb (mali kmetje, mali obrtniki in trgovci) in na druga aktualna vprašanja: stanovanjsko politiko, socialno-zdravstveno politiko.

Socialno pravo, kot formalen izraz praktične socialne politike je vsebinsko zelo bogato. V eni državi bolj, v drugi manj. Je pa postalo tako važno, da je ono običajno že barometer za kulturno stanje posamezne države. Socialno pravo bi mogli deliti v šest glavnih delov: delovno pogodbeno pravo, delovna ustava, delavska zaščita, delovno sodstvo, socialno zavarovanje in brezposelno zavarovanje.

Delovno pogodbeno pravo je najstarejše delovnih prilik, kamor spadajo tudi zakoni in juridično najpopolnejše. Meje so zelo široko potegnjene. Isto obravnava: posredovanje dela, zaščita dela in pomnoževanje delovnih prilik, kamor spadajo tudi zakoni o zaščiti domačnega delovnega trga pred priseljevanjem delovnih moči iz tujih držav. Jedro takzv. delovnega pogodbenega prava pa tvorijo predpisi o vsebini in obliki najemne delovne pogodbe, ki naj ureja vse pravne odnose med delavcem in delodajalcem. So to predpisi o sklenitvi in odpovedi delovne pogodbe, predpisi o medsebojnih dolžnostih in pravicah. Tudi tzv. kolektivne pogodbe spadajo sem. Kolektivne pogodbe so v modernem gospodarskem življenju dobile izreden socialno-političen in gospodarski pomen, tako da mnoge države individualnih pogodb (n. pr. Amerika, Nemčija) skoro več ne poznajo, v kolikor pa jih poznajo, je vsebina individualnih pogodb tipično enaka vsebini kolektivnih pogodb.

Delovno pogodbeno pravo ali kratko delovno pravo v ožjem pomenu besede se v nekaterih državah široko specializira. Tako imamo n. pr. v Avstriji posebno delovno pravo za igralce, posebno za žurnaliste, za farmaceute, za nameščence na veleposelstvih, za delavce v pekarnah, v rudokopih itd. Tudi pri nas opažamo tako specializacijo, ki pa je šele v početkih in zelo nepopolna, pomešana deloma v drugo materijo. Tako imamo nekaj specialnih predpisov v zaščito žurnalistov, v zaščito farmaceutov, igralcev itd. Vsaka stroka skuša posebnosti svo-

jega delovnega razmerja uveljaviti in želi imeti poleg zaštite v splošnih zakonih kaj n. pr. obč. drž. zakon, obrtni red, zakon o zaščiti delavcev se posebno zaščito svojih interesov. Ta razčlenjenost ustvarja nepreglednost veljavnih norm, kar ima za posledico neenotnost judikature. Tudi se v teh specialnih zakonih pogosto uveljavlja enakost predpisov, protislovja. Zato je razumljiva težnja moderne socialno-politične zakonodaje po kodifikaciji in unifikaciji celotnega delovnega prava.

Delovno pogodbeno pravo je pri nas na začetni razvojni stopnji. Nov je zakon o zaščiti delavcev od 28. februarja 1922, razne službene pragmatike ter pravilniki v najrazličnejših strokah in poklicih. V pretežni večini pa ureja delavsko razmerje še vedno obč. drž. zakon, obrtni red ter rudarski zakon iz l. 1852. s poznejšimi dopolnitvami. V pripravi je nov obrtni red, nov rudarski zakon in pa tudi nov drž. zakon. Zakon o zaščiti delavcev je poleg zakonov o zav. delavcev nameščencev najvažnejši soc. politični zakon nove države. On je pomankljiv in nepopolen, vendar pa ustvarja temelje za boljše ureditev. Naziv zakona ni pravilen, ker vsebuje tudi pravico, ki spada drugam kakor pod pojem zaštite dela. Določbe tega zakona spadajo deloma v skupino delovnega pogodbenega prava v delovno ustavo. Zakon vsebuje predpise o delovni času kateri predpisi pa so bili pozneje modificirani s pravilnikom o odpiranju in zapiranju trgovin, predpise o odmoru med delom, predpise o zaposlitvi žensk in mladoletnih delavcev, o zaščiti materinstva, higijenične predpise. Ti predpisi so izpolnjeni z naredbo o varnostnih in higijenskih merah v podjetjih. Zakon govori o pravici združevanja delavcev, po tem zakonu so ustanovljene delavske zbornice in borze dela. Na osnovi pooblastil tega zakona je bila izdana tudi naredba o obratnih zaupnikih, katera pa je zelo nepopolna in ne nudi zaupnikom pri izvrševanju njih važnosti prave zaštite. Predpisi o borzah dela so izpolnjeni s pravilnikom o posredovanju dela in podporah brezposelnim od 10. XII 1927. (Konec jutri.)

Grandiozni velealpski govoreči film

Sin belih planin

v glavni vlogi
Louis Trenker
Pride! Pride! Pride!

Sokol

— Tekme Sokolske župe Ljubljana. Župne naraščajke tekme bodo v nedeljo, dne 19. aprila. Naraščajniki bodo tekmovali v telovadnici Sokola I. na Taboru, naraščajnice pa v telovadnici Ljubljanskega Sokola (Narodni dom). Brate sodnike inestre sodnice, ki so prevzeli sodniški posel pri tej tekmi, bratsko pozivamo, da se seje točno in zanesljivo udeležijo.

— Župni vadiateljski tečaj za vodnike in vodnice naraščaja in dece se bo vršil v Ljubljanski sokolski župi od 3. do 10. maja t. l. Mislimo, da ni potrebno še posebej poudarjati važnosti tega tečaja. Dolžnost slehernega društva je, da pošlje v ta tečaj vsaj po enega člana ali članico. Podrobna navodila bodo v okrožnici. Br. družbene uprave opozarjamo, da o pravem času omogočijo udeležbo svojemu vodniku(-ci) naraščaja ali dece. — Žup. načelnikstvo.

Zatvornica na Ljubljani

Kako grade novo zatvornico — Kaj vse je treba napraviti pred regulacijo

Ljubljana, 16. aprila.

Gradbena dela v Ljubljani zadnje čase Ljubljancem najbolj zanimajo in po pravici, saj regulacija Ljubljane vne-mirja meščane od nekdanj in vedno bolj ter je takorekoč življenjsko vprašanje mesta, glede na njegovo aktualnost in higijeno in estetične motive. Toda o teh stvarih, zdaj ne bomo več govorili, ni več časa za purgarsko stekanje in vzdihovanje v slogu preteklih let, regulacija Ljubljane je dejstvo ne le tužija in konkreten predmet zanimanja meščanov. O tem, kakaj se Ljubljanci tako zanimajo za regulacna dela, smo si kmalu na jasnem, brez razpravljanja. Ta dela so tako zanimiva, ker se nam zde tako nenavadna, dogodek, ki smo ga tako težko dočakali, ljudje se pa zanimajo za potek dela tudi zaradi tega, ker so o delu samem še vedno premalo poučeni; hočejo vedeti, kako bo narejeno to in ono in kaj se sploh dela. Pri nas namreč go-spodje, ki odločajo o življenjskih vprašanjih našega mesta, najrajši molče o svojem delu. Najbrž zaradi malomeščanske jezičnosti ali kritičnega duha Ljubljancov, ki preresešajo vsako stvar in oglašajo tako temeljito, da se lote pomisleki še tako rezervirani. Zato pa, ako hočemo zvedeti karkoli odločilnega in važnega, kar je v zvezi z ureditvijo našega mesta, s tozadevnimi načrti ter nameni in glede samega uresničenja ter izvedbe dolgo pričakovanih del — vse to je treba, naravno, rečeno, izvahiti. In Ljubljanci tudi intenzivno vohajo ter se brigaajo za vse, kar se dogaja zadnje čase v mestu. Tako vsaj sproti zvedo, kakaj gre.

V zvezi z regulacijo Ljubljane je treba najprej zgraditi zatvornico na reki in sicer ob začetku obrežnih zdov na zgor-njem koncu reke; to se pravi, voda mora biti zaprta do tja, do kamor se bodo gradili obrežni zdovi, odnosno, do kamor se bo delalo v Ljubljani. Najprimernejše mesto za zatvornico je ob izlivu Gradaš-šice v Ljubljano, kjer je že stala za-tvornica ob prvi regulaciji pred leti. Ljubljanci še vedno ne vedo, in morda kdo drugi tudi ne, kakaj so staro zatvornico podirli, saj ni bila nikomur napotil, ni ovi-rala Ljubljane v njenem teku, saj se je dala odpirati in zapirati po potrebi, pa tudi »plovbe« od izliva Gradaššice naprej že stoletja sem ni več.

Zaenkrat pa ne gre za to skrivnost, nego za zgradbo enake zatvornice, kakrš-na je bila prejnjša.

Prva gradbena dela so v teku. Delavci grade prvo zagatno steno. Gradnja se mo-ra vršiti v sledečem redu: Ko je bila na-točno določeno mesto za zatvornico, do-ločena trasa po načrtu, so morali strugo najprej nekoliko splinirati, nato so pa za-čeli postavljati zagatno steno. Zagatna stena je jez iz pokonci postavljenih pose-bnih plohov, zabitih v rečno dno. Plohi so na spodnjem koncu koničasti, konce so pa okovane, zaradi tega, da plohe lahko za-bijejo dovolj globoko, tudi v trd teren. Za-gatna stena mora biti nepropustna, zato so plohi vdeleni drug v drugega, zvezani medsebojno s posebno lesno zvezo. Sicer so pa plohi prav za prav plohi. Zagatna stena mora biti postavljena seveda po vsej širini reke, zapretili vso vodo. Zagatni steni

„Lovca“ je prevzela pomlad

in ves se je prerodil in posvečil, saj ima tudi novega urednika, po fantaziji in po-eziji neprekosljivega Vladimira Kapusa, ki je obenem tudi naš največji učenjak v lovskih zadevah, da bi mu z vso pravico na univerzi nataknil doktorski klobuk najlepše zelene barve. Poet in znanstvenik, teoretik in praktik je novi urednik in z aprilsko številko je pokazal, kaj vse zna. Sama velika noč in pomladno razpo-loženje, prav za prav himna naturi, ki se pa po njej vrte tudi prav prozaična go-spodarska vprašanja. Tak je pač lovski stan, da ne mara za prazno torbo, ki jo zna Vladimir vso pozlatiti z idealizmom. Sam gotovo verjame, vsakemu pa ni tre-ba, da lovci, seveda le organizirani lovci iz same ljubezni pobijajo preljubo divjad.

List je z novim urednikom res postal pravi izraz našega lovsstva. Neizmerna ljubezen, da, pravo oboževanje prirode govori v vsake strani, saj Vladimir Kapus tudi na vsaki strani brani divjačino pred nepotrebnim pobijanjem in iztrebljenjem. V prvem članku piše Gošar, da je kloka-nje kokiši velikega petelina znak za od-strel petelinov. Gošar je seveda tudi Ka-pusov psevdonim, saj vendar piše o svoji predragi domači Jelovici, ki je opeval že vsako njeno smreko posebej. Že v prvem svojem članku torej novi urednik brani divje peteline. V seriji »Lovstvo v 20. sto-letju« piše Kapus v tej številki o jalovkah in se z vso verno zavzema za srne. To-liko pristne ljubezni do srnic je v tem članku, da bi moral vsak lovec znati nje-gove nauke na pamet in se tudi razvati po njih. »O veliki noči« je pa hudo senti-mentalno slavošpev prirodi in divjemu pe-telinu ter ljubezni sploh. Torej tudi pravi Kapus s svojimi najboljšimi lastnostmi. Tudi »Lovski opitnik« je novi urednik ta-ko nabesal, da že davno ni bilo toliko za-nimivega in koristnega v njem. Tisti »Se odklanja« je pa strahotna slika iz — prejšnjega »Lovca«. Kinološke vesti bodo interesirale tudi nelovce, izvirna je Jože-ta Herforta »anatomija divjega petelina«, ki dokazuje, da se lovci pečajo tudi z naj-resnejšimi stvarmi, dr. Janko Ponebšek pa poroča o »Dveh novih uspehih ornitološkega observatorija v Ljubljani«. I. Re-gali pa objavlja kratko črtico — skratka, Vladimir Kapus je spravil akupaj pravo

postavijo dve. Prva, ki jo grade zdaj, bo stala pred, druga pa za zatvornico, ali, prva onkraj zatvornice v vodi, ki bo za-drževala vodo, da ne bo pritiskala pod za-tvornico, druga bo pa zapirala vodo, ki bo tekla skozi zatvornico zgoraj, da se ne bo odbijala nazaj. Zagatni steni sta seveda pod gladino vode. Plohe za zagatno steno zabijajo z zabijačem, ki ga poganja stis-njeni zrak. Pogonsko silo daje 14 KS ben-cinski motor, od katerega je izpeljana po-gonska sila po cevi k zabijaču v reko. Mo-tor stoji na bregu. Kako deluje zabijač, to vedo Ljubljanci, ki si ogledujejo re-gulacna dela v Ljubljani, najbolje sami. Zabijač pri gradnji mostu ima direkten pogon, poganja ga poseben bencinski mo-tor, pri gradnji zatvornice pa je, kot re-čeno pogon indirektni, kladivo se pa dvi-ga in pada tu in tam s pomočjo enakega dvigalnega stojala.

Delavci morajo seveda večkrat stopiti tudi v vodo, vse se ne da napraviti raz-odra, zato so obuti v visoke gumljeve škornje, ki ne propuščajo vode.

Ko bosta postavljeni obe zagatni ste-ni, začno zabijati med njima nosilne pi-lote, na katerih bo ležala zatvornica. Pi-loti bodo segali 5 m pod dno struge. Na nje položijo potem trame, na katerih napra-vijo mostiče ali pod, na tem mostiču bodo pa montirali dvigalne zatvornične naprave. V strugi, za in pred zatvornico, bo naloženo kamenje, da zmanjša vodni pritisk.

Struga je pri zatvornici široka približ- no 42 m, zato bo zatvornica dolga 41,97 m, široka pa 9,5 m. Zatvornična stena bo visoka nad mostičem 5 m. Razdeljena je s stebri, po katerih se bodo dvigale za-tvorne premikajoče stene s posebnimi vre-teni, na 10 polj tako, da se bo vsak teh delov lahko premikal sam zase.

Delavci, ki grade zatvornico in oni, ki bodo gradili obrežne zdive od šentjakob-skega mostu do ustja Gradaššice, tvorijo skupaj eno skupino, delali bodo odesel vzporedno, voda je že toliko zaprta, da bodo kmalu začeli graditi tudi obrežne zdi-dove. Zdi merijo in nivoirajo strugo in bregove v svrhu določitve rečnih profilov. Širina struge je zelo neenakomerna, širi se večkrat in zožuje, po čemur se ravna se-veda tudi regulacija. Obrežni zdivi bodo segali le nekaj metrov iznad rečnega dna, nekoliko višje kot je najvišja gladina vo-de, zgrajeni bodo tako kot so v enem delu pri šentjakobskem mostu, na Bregu.

Gradnja teh zdov bo zvezana celo z večjimi težkocami kot gradnja zatvornice, kajti temelji zdov bodo segali 3 m pod rečno dno, torej pod višino talne vode. Pritisk vode bo gotovo zelo močan, kar bo delo zelo oviralo. Vodo bodo morali črpati iz temeljev z močnimi črpalkami na električni pogon.

Bregova nad obrežnimi zdivi bosta zravnana ter pravilno nagnjena proti vo-di. Na bregovih bodo neobhodno potrebne solidne ograje, četudi smo doslej bili brez njih. Bregovi bodo po regulaciji strmejši in tudi gladina vode bo višja, zato bo tudi nevarnost večja, da se kdo skotali v vodo. Če bo pa vse drugo narejeno, gospodje men-da tudi na ograje ne bodo pozabili.

slavnostno število v čast pomladi in div-jemu petelinu, znal si je pa poskati tudi sotrudnikov. Kdo jih bo pa našel, če ne tako izkušen lovec.

Iz gledališke pisarne

DRAMA.

Ljubljanska drama vprizori v petek dne 1. t. m. francosko komedijo Življenje je lepo v režiji prof. Sesta za red C. — V soboto 18. t. m. pa je repriza poljske dra-me Dom osamelih žena za red A.

Hamlet v Shakespearejevem jeziku na našem odru. V ponedeljek dne 20. t. m. gostujejo v opernem gledališču člani angleške gledališča iz Londona, ki vprizo-re Shakespearejevega Hamleta v originalu. Skupina angleških igralcev (ansambel šteje 18 članov) stalno potuje po vsej Ev-ro-pi ter prireja dramske predstave iz kla-sičnega pa tudi najmodernejšega angleškega repertoarja. V Ljubljani gostujejo to pot prvič. Začetek gostovanja v ponedeljek točno ob 20. uri. Predprodaja vstopnic pri dnevnih blagajni v operi.

OPERA.

Drevi se vprizori prvič v letošnji sezo-prekrasna Verdijska opera Aida. Naslov-no partijo poje prvič ga. Juranič, znana odlična sopranistinja kot Leonora v Tru-badurju, Elsa v Lohengrinu itd. Radamesa poje priljubljeni naš tenorist g. Mario Si-menc, Amneris — ga. Thierryjeva, Kralja — g. Zupan in drugi. Sodeluje pomnožen zbor, orkestra ter baletni zbor. Dirigira g. Neffat. Predstava se vrši izven abonma.

V soboto se izvaja Boris Godunov, opera genialnega ruskega komponista, člana ruske petke — Musorskega. S tem delom počasti naša opera 50 letnico smrti tega velikega mojstra - skladatelja. Na-slovno partijo poje evropsko znani pevec in gralec S. Zalewski, ki je našemu občin-stvu znan kot prvovrstni interpret v ime-novani muzikalni ljudski drami. V večjih partijah nastopijo ga. Thierryjeva, gg. Ko-vač, Marček, Rumpel, ga. Poličeva, gdč. Majdičeva, gg. Zupan, Mohorčič, Janko in drugi. Dirigent ravnatelj Polič.

Čudna rodbina.

— Nas je pet bratov in vsak ima eno sestro.
— Torej je vas deset.
— Kaj še! Vseh skupaj nas je šest.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Četrtek, 16. aprila 1931. katoli-čani: Turbije, pravoslavni: 3. aprila, Božji slava.

DANASNJE PRIREDITVE.

Drama: Zaprtje.

Opera: Aida.

Kino Matica: Gospodična tajnica.

Kino Ideal: Padli angel.

DEZURNE LEKARNE.

Danes: Bahovec, Kongresni trg. Ustar, Sv. Petra cesta, Hočevar, Sp. Šiška.

Družabni večer smučarskega kluba Ljubljana

Ljubljana, 16. aprila.

Agilni smučarski klub Ljubljana je pri-redil snodi svojim tekmovalcem na čast v spodnji dvorani hotela Miklič družabni in pozdravni večer, na katerem je razdelil tekmovalcem, ki so največkrat zastopali klubske barve, lične diplome obenem pa tudi številna darila, ki so si jih tekmovalci priborili na raznih tekmah.

Družabnega večera se je udeležilo mno-go članov, zlasti pa tekmovalcev, navzoči so bili pa tudi predstavniki JZSS s pred-sednikom dr. Pircem na čelu, zastopniki SK Ilirije in Skale. Dvorana je bila skoraj premajhna za število družbo, ki je ob po-skočnih zvokih harmonike in klavirja kmalu postala dobro volje. Prav prijetno zabavo je prekinil sam predsednik Ljub-ljane g. Ante Gnidovec, ki je toplo pozdra-vil vse udeležence večera, posebno pa pre-dstavnike JZSS in drugih klubov, s katerimi je Ljubljana v najboljših sportnih odnosah.

Kakor vsak dober gospodar večkrat pre-gleda svoje gospodarstvo, je dejal g. Gni-dovec, da ni odveč, če se tu pa tam smu-čarji ozro na svoje delo, svoje uspehe in neuspehe. Za dobro organizacijo, za napre-dok je to brezpogojno potrebno. Z zado-voljstvom ugotavlja, da je smučarstvo v letošnji sezoni zopet znatno napredovalo. S prvo mednarodno tekmo nismo napravili samo propagande za naše kraje, temveč so imeli tudi naši tekmovalci priliko videti vzorno discipliniranost ter tehnično popol-nost češke vrste, kar naj jim služi za vzgled.

Tudi zanimanje za smuške skoke je le-tos zelo naraslo. Uspehi so bili vidni že le-tos. Ko bodo naši tekmovalci izpopolnili še tekmovalno tehniko, smemo upati, da bo glas o našem smučarstvu začel prodirati v širni svet. V nadaljnjem govoru je g. Gni-dovec povdarjal, da je treba v smučarskih organizacijah složno delati, treba je pa tu-di iti preko osebnih ambicij ter mladino idejno vzgajati, kar se pri nas čisto zane-marja in troši energija za nesmiselne pre-pire. Smučarstvo čaka na idejem polju mnogo dela, ki je regulator napredka, bla-žitelj osebnih naspotij in velik faktor v vzgoji človeka.

V imenu JZSS je pozdravil sportnike predsednik dr. Pirc, ki je povdarjal pomen in važnost smučarstva, sportne, moralne in etične vzgoje naše mladine. Čestital je Ljubljani k njenim uspehom. V imenu Ilir-ije je tekmovalce pozdravil in čestital dru-gi podpredsednik dr. Kuhelj, v imenu Skale pa g. Zemljčič. Vsem se je v imenu tek-movalcev zahvalil smučar Bervar.

Bervar, šramel in Frank so dobili diplo-me, ker so največkrat startali za klubske barve, vsi trije ter še nekateri drugi pa tu-di več lovil sportnih daril in trofejev. Nato se je razvila prijetna zabava, ki je trajala do polnoči.

Radioprogram

Petek, 17. aprila.

12.45: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 18: Radio-orkester; 19: Dr. Lapajne: Avtorji in njihove pravice; 19.30: Dr. Lovro Sušnik: Francoščina; 20: O potrebi in koristi gospodinjstvih škol (Kre-kova gospodinjstva šola); 20.30: Vočer L. M. Škerjanca: I. Uvodno besedo govori g. dr. Josip Birs; II. Umetne pesmi poje g. Mirko Jelacin, III. Klavirski koncert: Tema con variazioni, igra g. L. M. Škerjanec, IV. Sentimentalni narodni napevi, poje g. Mirko Jelacin; 22: Casovna napoved in po-ročila. napoved programa za naslednji dan.

Sobota, 18. aprila.

12.15: Plošče; 14.40: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče; 18: Viktor Pirnat: Po dalmatinskih otokih; 18.30: Plošče; 19: Pavel Ku-naver: O Krasu; 19.30: Ga. Orthaber: An-gleščina; 20: Ing. Ciril Jeglič: O krasnih vzpenjalkah; 20.30: Samospevi ge. Stefan-je Vuk s spremljevanjem violončela in klavirja; 21.30: Dvoboj na harmoniki (Kokalj-Magister); 22: Casovna napoved in poro-čila. napoved programa za naslednji dan.

NOGAVICE z ŽIGOM

Najboljše, najtrajnejše, zato
najcenejše

Demokracija.

— Povejte mi, kaj je demokracija.
— Demokracija je pravlica o tem, da imajo vsi ljudje enake pravice.

Dnevne vesti

— Češkoslovaško odklovanje. Predsednik Masaryk je odkloval sekcijskega šefa v prosvetnem ministrstvu Dragoslava Djordjevića za državljanske zasluge z redom Belega Leva III. stopnje.

— Konferenca poštnih ravnateljev. Ravnatelj pošte in brzojava dravske banovine Alojzij Gregorič je na poziv prometnega ministra včeraj odpotoval v Beograd, kjer se danes vrši strokovna konferenca z obširnimi programom. Na konferenco so bili poklicani poleg ljubljanskega poštnega direktorja tudi šefi ostalih sekcij. Pri tej priliki se bodo razpravljale strokovne in osebnostne zadeve. Ljubljanski poštni direktor je nesel s seboj poleg raznih predlogov za izboljšanje pošte, brzojavne in telefonske službe tudi zadeve, ki interesirajo nameštence, kakor: sistemizacija, pomnožitev uslužbencev, prevedbo kvalificiranih zvanikov in služiteljev, izboljšanje gnojnega stanja pogodbenih poštarjev in dr.

— Organizacijsko gibanje poštnih uslužbencev. Zadnje nedelje se je vršila v Celju glavna skupščina OPO. Udeležba je bila jako lepa in je zborovanje prav dobro uspelo. Na vrsto so prišle vse točke obsejnega programa. Izvoljena je bila sledeča nova uprava, v kateri so zdaj: Predsednik Joško Čampa, tajnik Ivan Rabič, blaginjarica Slava Mikuž; odborniki: Anton Boh, Pavla Čuha, Leopold Cuderman, Jože Dular, Tilen Epih, Joško Jakš, Fran Jerab, Slavko Ljubič, Vilko Smerdu, Joško Stukelj, Edo Vučič in Fran Znidarič, a za kor kooptiran član odbora Franc Pangre, zastopnik pogodbenih poštarjev. Namestniki odbornikov so: Ciril Lilek, Alojzij Škerjanec, Ivan Metelko, Viktor Rozman, Franc Gabrovšek in Jože Hauptman. Člani nadzorne komisije so pa: Franc Cuderman, Tomo Pokorn, Ivan Rakovec in Joško Slabina ter za namestnika Janko Hamersak in Lucijan Kovačič. Po končani glavni skupščini se je vršil v počastitev gostov in delegatov ter v razvedrilo članov animiran zabavni večer.

— Razpisani zdravniški službi. Centralni higijski zavod v Beogradu razpisuje v bolnici za nalezljive bolezni mesto sekundarja. Prošnje je treba vložiti do 30. t. m. Državna bolnica za duševne bolezni v Kovinu razpisuje mesto sekundarja. Prošnje je treba vložiti do 11. maja.

— Natačaj za docenta zgodovine umetnosti. Rektorat beogradske univerze razpisuje natačaj za docenta zgodovine umetnosti na filozofski fakulteti v Skoplju. Prošnje je treba vložiti do 15. maja.

— Predavanje dr. Wilfana v Zagrebu. Predsednik kongresa narodnih manjšin dr. Wilfan bo v soboto na ljudski univerzi v Zagrebu predaval o raznolikosti problema narodnosti v Evropi. Za predavanje vlada splošno zanimanje.

— Redni letni občni zbor ljubljanske sekcije Jukoslovskega novinarskega združenja bo v petek, dne 1. maja t. l. ob 10. dopoldne v Zdraviliškem domu v Rogoški Slatini. Na dnevnem redu je poleg običajnih točk tudi sprememba pravil. — Odbor.

— Redni občni zbor združenja »Novinarski dom«, 1. z. z. o. z. v Ljubljani bo v petek, dne 1. maja ob pol 10. dopoldne v Rogoški Slatini z dnevnim redom v smislu pravil. — Nastop olimpijske pravke Primožiča v Zagrebu. Naš znani sokolski in olimpijski prvak Tošo Primožič nastopi 29. t. m. na sokolski akademiji v zagrebškem gledališču z vajami na krogih. Zagrebčani se za njegov nastop zelo zanimajo.

— Iz »Službenice listac«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 25. z dne 15. t. m. objavlja zakon o uradnih, zakon o sporazumu med kraljevino Jugoslavijo in Italijo o izvršenju sodb, o konvenciji med kraljevino Jugoslavijo in Italijo o pravni in sodni zaščiti njenih državljanov in o konvenciji med kraljevino Jugoslavijo in Italijo o izročanju krivcev ter objave glede pobiranja občinskih trošarin v 5 občinah dravske banovine v tekočem letu.

— Živalske kužne bolezni v dravski banovini. 10. t. m. je bilo v dravski banovini 26 primerov mehurčastega izpuščaja goved, 3 vrančinega izpuščaja, 3 svinjske kuge, 1 šuštača in 1 svinjske rdečice.

— Judje so naciji. Kr. banska uprava je odločila, da se smejo Judje smatrati za nacijo; zato jim morajo popisovalci ob ljudskem štetju dovoliti, da Judje (židje) vpisujejo v rubriki narodnost svojo »židovsko« (judovsko) ali »sionistično« narodnost.

— Zanimiva čevljarska konkurenca. Iz Mostarja poročajo o zanimivi čevljarski konkurenci, na račun katere se smeje vse prebivalstvo. Nedavno je v Mostarju uredila svojo podružnico tvrdka Bat'a. Tvrdki je neki čevljar prodal koncesijo, da je smela tudi popravljati čevlje. Kmalu je bilo v Mostarju ustanovljeno novo domače podjetje, tvrdka Arad in Batak, ki je inseriral, da prodaja čevlje prav tako poceni kakor Bat'a. V odgovor je izšel oglas tvrdke Bat'a, da ves dan brezplačno popravlja pete na čevljih. Toda domače podjetje se ni dalo ugnati. Takoj drugi dan je tvrdka Arad in Batak plakiral po mestu, da brezplačno popravlja pete, za nameček pa daje še gumijaste podpetnike. Meščani v Mostarju so seveda zadovoljni.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo vreme. Včeraj je bilo lepo samo v Zagrebu in Splitu, drugod pa bolj ali manj oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 16,4, v Zagrebu 15,8, v Sarajevu 14,6, v Ljubljani 13,8, v Mariboru 13,4, v Beogradu 14, v Skoplju 10,2. Davi je kazal barometer v Ljubljani 763,7, temperatura je znašala —0,6.

— Tragična smrt dveh otrok. V vasi Lukovica pri Gračanici se je v torek ponoči v hiši posestnika Jakiča pripetila težka nesreča. Roditelja so 5-letnega sinčka Hasana in 3-letno hčerko Zlato položili v posteljo in zakurili peč v sobi. Ponoči so se pa vrata peči nenadoma odprla in dim je napolnil vso sobo. Drugo jutro so našli roditelja oba otroka mrtva.

— Obleke in klobuke kemično čistijo, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.

Iz Ljubljane

—lj Zahvala. Odbor akad. podpornega fonda (APF) se tem potom najtopleje zahvaljuje vsem velikodušnim darovalcem za denarne podpore v prid revnih akademikov ter prosi obenem vse one, na katere se je odbor APF obrnil s prošnjo, naj upoštevajo tako beden položaj siromašnih akademikov, ne odklanjajo ponižne prošnje!

—lj Železniško čuvajnico gradi pri železniškem prelazu na Gosposvetski cesti. Včeraj so pričeli graditi moderno čuvajnico poleg stare lesene ob prelazu. Prejšnja čuvajnica je bila postavljena pred 80 leti, ko so zgradili železnico, zato je pa sila neuporabna ter ni iz nje mogoč pregled proge, vrata so pa celo v ozadju, četudi je pri čuvajnicah neobhodno potrebno, da se odpirajo na progo. Ker tu odslej križa železnico še cestna železnica, zato je bilo nujno potrebno zgraditi primerno čuvajnico. Novi objekt meri 4,75x3,10 m. Zgrajen bo iz opeke, zunanji zidovi so 30 cm debeli. Čuvajnica bo razdeljena na dva prostora, na čuvajnico samo s signalnimi napravami in na shrambo za orodje za čiščenje proge itd. Prostor pred vratni v osredju bo pokrit s polkrožno železobetonsko ploščo, odnosno s podaljšanim kapom železobetonske strehe. S tega pokritega prostora bo imel čuvaj razgled po progi in tu bo tudi zapiral in odpiral prelaz.

—lj Oficirski dom v Ljubljani. Oficirska zadruga namerava baje zgraditi v Ljubljani oficirski dom, kakršne imajo oficerji po drugih mestih države. Glede stavbišča še ni padla odločitev, govori se pa, da naj bi stal oficirski dom na levi strani vhoda v stavolske nasade nasproti Trubarjevega spomenika. To je eden najlepših prostorov v Ljubljani, ki še ni zazidan.

—lj Posojilo za razširjenje splošne bolnice. Dravska banovina namerava na zemljišču, kupljenem od Kmetijske družbe, zgraditi več paviljonov za razširjeno splošno bolnico. Za adaptacije in razširjenje bolnice je banovina najela 5.500.000 Din posojila pri Hranilnici dravske banovine. Posojilo bo vračljivo v 20. anuitetah.

—lj Opustitev drevnesnice na Poljanah. Kmetijska družba opusti drevnesnico na Poljanah, ker je ta svet prodala dravski banovini. Drevnesnica se mora do 21. septembra izprazniti.

Površnike, obleke in vsa druga oblačila za gospode in deco nudi v največji izbiri tvrdka J. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova c. 12.

—lj Priprave za tretji most. Včeraj so pričeli s pripravami za gradnjo tretjega mostu čez Ljubljano na Marijinem trgu. Prostor okoli Prešernovega spomenika so že zgradili in so podrti tudi železni ogradje. Postavljati so začeli oder.

—lj Tramvajeka remiza na Celovski cesti v Zgornji Šiški. Betonsko zidovje za remizo poganja iz gramoznih tal, za uradno poslopje tik ceste je izkopan svet in je v delu opaž. Betonsko zidanje gre spešno od rok, ker je v neposredni bližini gramozna jama, odkoder se dovaža gramoz v vagončkih po tirnicah, ki so položene po stavbenem prostoru. Zdjaj je zaposlenih čez 50 delavcev, ko bodo pa stavili ostreže, bo število težakov, tesarjev in zidarjev naraslo na 150 in rajši več ko manj. Uradno poslopje in remiza, ki bo dolga čez 100 metrov in široka več ko 40 metrov mora biti gotova baje do 15. maja. Zato se pa tudi speši z delom. Delavci so zaposleni noč in dan in počiva delo samo med 19. in 22. uro. Poleg drugega se izdelujejo na stavbišču betonske cevi za vodovod in druge podzemne naprave.

—lj Prva dela za tramvajski tir iz Zgornje Šiške v St. Vid so se že tudi pričela. Vozniki dovažajo podpeški kamen in drobnejše kamenje, ki ga razkladajo tik cestišča proti St. Vidu. Od dograjenj progi iz Ljubljane do gostilnice »Pri Franceljnu« v Zgornji Šiški so v zadnjem času prepletkali vse kandelabre in traverze še z lično sivo barvo. Z visko tramvajsko železniško cesto se pa tudi hiti. Včeraj so kopali delavci jarek na Rimski cesti pred Kodelove hišo in bodo že ta teden v Gradišču.

—lj Teniška sekcija S. K. Ilirija sporoča vsem prijaviteljem članom, kakor tudi novim interesantom, da se bo pričelo z igranjem 25. t. m., ter bo začetkom prihodnjega tedna sestavljen urnik in razobesen v klubski garderobi na teniškem prostoru. Vljudo se vabi nove interese, da se prijavijo še do gornjega termina, ker bi se pozneje radi mnogostevilnih prijav težko ustreglo event. posebnim željam. Nadalje prijave sprejemajo se v trgovini Gorec, Dunajska cesta, ali pa na tenis prostoru, kjer se lahko tudi izve podrobne informacije.

—lj Gospa Ida Juranovičeva iz Zagreba poje danes na odru ljubljanske opere sploh prvič veliko naslovno partijo »Aidec«. Pevka je bila zadnje čase daljšo dobo na Dunaju, kjer se je posvečala pevskim študijem.

—lj Elitna srednješolska prireditelja bo »Preporodova akademija«, ki se bo vršila v soboto dne 18. t. m. v Areni Narodnega doma. Skrbno izbrani program tvorijo orkestralne, pevske in solo-točke. Pokroviteljstvo nad akademijo so prevzeli g. dr. A. Jug in častni damski komite. Prireditelj bo pričela točno ob 20. uri. Po programu ples! Za plesalce bo skrbel izvrstni Sonnyboy jazz, za neplesalce pa dobro založen buffet. Občinstvo naj upošteva namen akademije, saj je čisti dobitek namenjen Preporodovi koloniji bolehnih članov na Jadranu. Posebnih vabil ne bo, za kar prosimo cenjeno občinstvo, da vzame na znanje. — Odbor.

—lj Delavski koncert s predavanjem, ki bo jutri ob 19.30 v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani, bo zelo bogat in zanimiv. Delavska godba »Zarja« zaigra dr. Dolinarjevo skladbo »Mlada pot«, venček slov. nar. pesmi pod vodstvom g. kapelnika Fr. Dolinarja. Ga. Stefanija Vukova zapoje Pavčičevo »Uspavanko« in »Pastirico«. Pri klavirju konserv. g. Zebre. Član Narodnega gledališča g. Gostič zapoje Ravnikovega »Vasovalca« in »Čej so tiste stazice«, Adamičevega »Planince« in Foersterjevo arijo iz opere »Gorenjski slavček«. Pri klavirju konserv. g. Zebre. G. Brdink, kovinar in konservatorist zaigra na godalni rog skladbo C. D. Lorenza »Melanholija«. Pri klavirju ga. Vukova. Vodja Sonnyboy jazz in konservatorist g. Dražil zaigra na saksofon skladbo M. Lacke »Wiedooft« Rubato. Pri klavirju g. Zebre. G. C. Strukelj in g. C. Kristan bosta predavala o delavski Olimpijadi, ki bo letos na Dunaju in o dunajskih znamenitostih. Predavanje bo spremljalo s skioptičnimi slikami. Vstop prost.

—lj Občni zbor Osrednje protituberkulozne lige v Ljubljani se vrši v nedeljo, dne 19. aprila ob 9.30 uri v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev na Miklošičevi cesti. Na dnevnem redu je poleg rednih društvenih poročil tudi predavanje g. dr. Franca Debeveca o zanimivi temi: »Skrita tuberkulozna obolenja. Zato so na občni zbor poleg članov Osrednje protituberkulozne lige in poleg delegatov krajevnih protituberkuloznih lig povabljeni zlasti zdravniki, časopisje, uradi in oblasti (zlasti zdravstvene ustanove) ter tudi širše občinstvo. Udeležba na predavanju bo pokazala, da se zavedamo velike važnosti organizirane borbe proti tuberkulozi.

—lj Sluškinje! Danes vsakdo čita časopis. Tudi me smo dobile lastno strokovno glasilo »Gospodinjstva pomočnica«. Listič je v začetku še majhen in skromen, vendar bo v vsem zastopal vaše koristi in vam dajal razne nasvete v vaših stanovskih zadevah in težnjah; zato ga širite, naročite in nabirajte novih naročnic. Pisma in naslove naročnic pošiljajte na začetni naslov gđ. Darinka Vdovič, Ljubljana, Erjavčeva cesta 2. Za pošiljatev naročnine dobite po lističu. V Ljubljani se dobiva list tudi v tobakarnah, v nedeljo popoldne pa v shajališču Prečna ulica 2. Posamezni izvod stane 1,50, celoletna naročnina 12 Din.

—lj Novi zakon o davku na poslovni promet in njega izvajanje je predmet javnega predavanja, ki ga priredi Trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani pojutrišnjem v soboto dne 18. aprila t. l. ob pol 9. uri zvečer v mali kazinski dvorani. O tem važnem davčnem problemu izpregovori g. Franc Zagar, konzulent Zbornice za TOI v Ljubljani, ki vsestransko pozna to važno in perečo davčno vprašanje. Vstop je brezplačen. Gostje so dobrodošli.

—lj Pevski zbor Glasbene Matice imajo danes zvečer ob 20. uri važno pevsko vajo vsega mešanega zbora. Nujno zadržani naj to sporoče.

—lj Pilot ljubeznic — Danes, jutri in v soboto, vsak dan ob 14. predvaja Z. K. D. v prostorih Elitnega kina Matice senzacionalen govoreči letalski film »Pilot ljubavice ali »Tekmelec nad oblaki«. Film obstoji iz dveh delov in zato traja predstava skoraj dve uri. Cene globoko znižane (ljudske).

—lj Pri ljubljani veseloigra »Extemporale« zadnjič v sezoni na Sentjakobskem odru. V soboto, 18. aprila vprizori Sentjakobski oder zadnjič v tej sezoni priljubljeno veselezbavno veseloigro »Extemporale«, ki je dosegla vsled svoje neprisliljene komike že krasne uspehe. Dejanje je duhovito veseloigro je vzeto iz dijaškega življenja in slika težave slabega latinca, osmošolca Franc Hoffmanna z latinsko nalogo. Prvo dejanje je v profesorjevem stanovanju drugo pa v konferenčni sobi. Vstopnice se bodo dobile od četrtka dalje v trgovini gosp. Mišola Karničnika na Starem trgu. — V nedeljo, 19. aprila gostujejo Sentjakobčani z isto veseloigro v sokolskem domu na Viču.

—lj Dobava bakrenih kotličev. Mestno načelstvo v Ljubljani razpisuje dobavo 24 komadov bakrenih kotličev za štedilnike v I. in II. mestni hiši za Bežigradom. Ponudbe z vzorci bakrene pločevine je predložiti do 25. t. m. pri mestnem ekonomatu. Kjer se tudi dobijo dobavni pogoji.

—lj Mestna elektrarna javlja vsem odjemalcem toka, da se bodo mesečni računi za porabo toka dostavljali po inkasanti na dom kakor doslej, dovoljuje pa si odjemalce opozoriti, da so ti računi plačljivi takoj. Ker bodo inkasanti v bodoče obiskovali stranke vsak mesec približno ob istem dnevu, naproša elektrarna odjemalce, naj v lastnem interesu omogočijo takojšnji inkasno v gotovini. Strankam, ki bi računa v 8 dneh po dostavi ne poravnale, se bo tok brez opomina odvzel, ker elektrarna zaradi preurejenega knjigovodstva na denar ne more več čakati. V ostalem odjemalce vljudo opozarja na izvečec iz določil, ki je tiskan na vsakem računu, s pripombo, da so ta določila za vsakega konsumenta brezpozorno obvezna.

—lj Družabni večer oficirjev. V soboto priredijo oficirji ljubljanske garnizije v restavraciji Zvezde družabni večer, ki se prične ob 21. Vabljeni vsi, ki imajo stalne vstopnice.

—lj G. Jože Kovač podlegel požnodbam. V ponedeljek smo poročali v težki nesreči, ki se je pripetila v tovarni »Jugobruna« v Kranju, kjer je 25letni delavec Jože Kovač padel s stavbnega odra v kotel vrelega škroba in zadobil smrtonosne rane. Vsega opečenega delavca so prepeljali v ljubljansko bolnico. Zdravniki so mu skušali rešiti življenje, toda vsaka pomoč je bila zaman. Kovač je v torek ob 14. podlegel strašnim opeklinam.

—lj Nesreča otroka. Drago Novak, sin spovednika cestne železnice v Vodmatu, se je včeraj popoldne igral v drvarnici in je padel s kupa drov tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo. Prepeljali so ga v bolnico.

Srajce, sportne in modne, kravate in nogavice, v krasni izbiri in najceneje pri Sterk na sl. Karničnik, Stari trg 18

Düsseldorfski vampir se kesa

Zdaj se mu žrtve smilijo, ko jih je mučil in moril, se mu pa niso

Tretji dan senzacionalne obravnave proti düsseldorfskemu vampirju se je pričel z zasliševanjem prič. Predno so bile zaslišane prve priče, se je pa obrnil predsednik porotnega sodišča na Kürtena z besedami: »Predno preide mo k zasliševanju prič, bi se rad povrnil na to, kar ste nam povedali včeraj. Svoja grozodejstva ste nam hladnokrvno opisali. Rad bi vedel, če ste se svojih zločinov kesali.«

Kürten je prvi hip lovil sapo in požiral sline, slednjič je pa odgovoril: »V dno duše se mi smilijo nesrečne žrtve, posebno pa otroci. Zdaj sem se docela stregel in

obžalujem svoje zločine.

Tisk poroča o meni zdaj tako, zdaj zopet drugače. Komedijant nisem. Marsikaj se razume napačno. Potrudil sem se samo, da bi povedal vse jasno in razločno. In vendar se je marsikaj razumelo napačno. Rad bi svoje izjave ponovil in prošim vas, da mi vse verjamete. Verjemite mi, da ne igram komedije. Vse, kar sem storil, iskreno obžalujem.

Predsednik: Moje vprašanje se je nanašalo na nekaj drugega. Vedeti sem hotel, če ste se kesali potem, ko ste izvršili svoje zločine.

Kürten:

Ne, takrat se pa nisem kesal.

Potem se je začelo zasliševanje prič. Najprej sta bila zaslišana sodna zdravnika iz Kolna dr. Plempel in prof. Werbeck, ki sta obdružila leta 1913 Kürtenovo žrtev, malo Kristino Klein.

Na podlagi svojega poročila o obdukciji sta izpovedala tudi pred sodiščem in pravila, da sta ugotovila na vratu 9letne deklice, štiri z nožem zadane rane. Na umorjeni deklici sta ugotovila tudi,

da jo je morilec oskrnil.

Več kriminalnih uradnikov je pravilo, da so bili najdeni na kraju zločina lasje, ki so se ujeli s Kürtenovimi. Našli so tudi krvav žepni robec z začetnimi črkami P. K.

Zanimiva je bila izpoved naslednjih prič. Eden je stanoval v hiši, kjer je bil umor izvršen. Priča opisuje svoje vtise in pravi, da se točno spominja, kako je umorjena deklica ležala. Slišal je krike nesrečnega otroka in pozneje je videl, kako se je obupana mati zgrudila. Druga priča izpove, da je šla baš mimo hiše, ko je stopil iz nje mož, ki se je plašno oziral. Ko ga je dosegel pramen luči, je brž izginil.

Predsednik: Ali ste videli dotičnega moža tako dobro, da ga morete opisati?

Priča: Bil je mlad mož v temni obleki.

Zagovornik opozori pričo, da je pred porotnim sodiščem v Kölnu, kjer se je zagovarjal kot dozdven morilec stric Kürtenove žrtve, izpovedal obtežilo za obtoženca. Zagovorniku se zdi tudi čudno, da more priča izpovedati tako točno zdaj, ko je minilo od usodnih dogodkov že 18 let.

Naslednje priče so govorile večinoma o aretaciji Petra Kürtena.

Ljubljanski živilski trg v marcu

Poročilo o delovanju mestnega tržnega nadzorstva

Ljubljana, 16. aprila. Kruhu so zvišali peki ceno, na podlagi uradnih pregledov pa je marca meseca prodajalo že 5 pekov kruh po uradno določeni ceni. Uradno se priznava le ceno 4 Din za 1 kg belega in 3,75 Din za 1 kg črnega kruha. Teža kruha je pri vseh pekih odgovarjala. V kemični pregled vpslani kruh in moka nista vsebovala neprimernih sestavin.

Mesu je ostala cena ista. Znižala pa se je cena masti od 17—18 Din na 16—17 Din in šunki od 28 Din na 22—25 Din. Povpraševanje za suhim mesom je bilo letos za veliko noč manjše, kakor druga leta, prodalo se je lahko le šunke manjše teže. Na sklep tržnega odseka morajo mesarji vidno izobesiti odredbo o prikladnih kosti k mesu. Več mesarjev je bilo kaznovanih, ker se niso pokoravali odredbam tržnega urada. Pregledalo se je vse mesnice, opozarjalo na nedostateke, en mesar pa je bil sodnijsko kaznovan, ker ni imel označenih cen za meso.

Divjačina ni bilo, le koncem meseca se je prodalo okoli 50 malih rac po 10 Din.

Rib bi se prodalo več, da so ceneješe in se zlasti konzum morskih veča. Krivda, da so morske ribe primeroma drage, obstoja radi neugodnega transporta in pomladanskih viharjev na morju. Rib sladkih vod je bilo malo, mnogo pa se je prodalo karpov po 20 Din kg.

Polži so se prodajali 5—6 komadov za 1 Din.

Zabe pa po 0,25—0,50 p komad. Mleko se je pregledalo na vseh mlinicah in na kolodvorih. Odvezlo se je 57 vzorcev in jih dal preiskati. Od teh je bilo 11 vzorcev slabih večinoma radi onesnaženja, pa tudi radi nepismenja in zalitja z vodo. 4 prodajalce se je radi povzroče ogradilo sodišču. Mleka je bilo dovolj tudi za velikonocne praznike in se cena ni dvignila.

Mlečnih izdelkov in sira je bilo v izobilju. Cena kuhanega masla je padla od 32 na 30 Din in čajnega od 46 Din na 40 Din. Sir je obdržal ceno 24 Din. Povpraševanje je veliko.

Medu je bilo na trgu v zadostni količini in je bila cena zanj 16—18 Din. Od vsake vrste se je vpsal vzorec v kemični pregled.

Sadja je bilo domačega malo ter se prodajala le jabolka, ki so pa bila izbrana. Cena 8—12 Din. Toliko več pa se je letos prodalo pomaranč, katerih se je kupovalo zelo veliko. Cena je bila 9 Din za kg.

Sočivja je bilo dovolj in primeroma zelo poceni. Kartofola se je prodajala po 5—6 Din. Glavnata solata 8—9 Din. Novine v marcu so bile: artičoke, grah v stročju, fiokke, glavna mehka solata ter domača berivka. Manjkalo je regrata radi mrzlih dni. Regrat je postal zelo priljubljen pri ljubljancih kot solata, radi svojih zdravilnih snovi.

Kislega zelja je bilo dovolj in sicer kmetijskega po 3 Din kg.

Perutnina. Kokoši in petelinov je bilo dovolj, piščancev se ni bilo na trgu. Povpraševanje je veliko. Bolje so se prodajali mladi golobi.

Jajca so se pocenila komad po 0,75 do 1 Din. Povpraševanje majhno radi preobilice blaga.

Velikonocnih butaric za cvetno nedeljo se je prodalo 8000 komadov. Povpraševanje je bilo zelo veliko.

Sadik sadnega drevja se je pripeljalo vseh vrst. Glasom sklepa tržnega odseka

morajo biti etikirane po skupinah ter korenine zavarovane. Prepovedalo se je prodajati vrtnice in semena eksotičnih rož po nepoklicanih.

Oljčke so prodajala dobredelna društva v korist revežev ter se je prodajo po drugih omejilo.

Pregledalo se je vse mesnice in pekarije ter prodajalne radi prepovedi zavijanja življenjskih potrebščin v makulaturni papir. Nedostatek se je grajalo in zahtevalo, da se uporablja le čist papir.

V kemični pregled se je vpsalo 68 vzorcev mleka, mlečnih izdelkov in medu.

Vzorci so bili po večini dobri, kislota smetana pa je bila slaba radi premajhne vsebine maščobe. Nedostatek se bo odpravilo s tem, da bodo morali vsi plačati visoke pregledne stroške.

Tržni odsek je imel eno sejo, na kateri je razpravljalo o vseh aktualnih zadevah trga, zlasti o dodelitvi prostorov, o določanju cen vseh najvažnejših življenjskih potrebščin. Nabralo se je 15,678 Din tržnine in 5768 Din prostorne, kazni so znašale 100 Din.

Glasom statistike mestnega tržnega nadzorstva v Zagrebu za mesec februar prednjači Ljubljana glede nizkih cen drugim mestom. V nekaterih postavkah se zdi, da Ljubljana zastoja glede nizkih cen za drugimi mesti, je pa treba pri tem upoštevati, da je blago kvalitativno mnogo boljše ter ima iz naravnega razloga zato višjo nakupno kakor tudi prodajno ceno. Opaža se to pri mesu, zlasti pri teletini, govedini in slanini, ki se zadnja po drugih krajih prodaja s kožo vred, pri nas pa brez kože. Visoko stopnjo pa zavzema mleko in krompir ter je posebno postavka o mleku visoka. Mleko je dražje, nego drugje, ko se vendar pri nas vsa mestna okolica bavi z mlekarstvom, ki je zlasti močno razvito po deželi in bi bilo zato lahko mleko najcenejše.

Iz Celja

—c Gostovanje ljubljanske drame v Celju. V torek 21. t. m. ob 20. bo gostovala ljubljanska drama v mestnem gledališču z Leonida Andrejeva »Mladoletem«. Vstopnice so v predprodaji v knjigarni Gorčar & Leskovšek. Gledališka uprava sporoča, da morajo vsi, ki imajo gledališke vstopnice abonirane v predprodaji vstopnice najkasneje do drevi dvigniti, ker se dalje ne more na prav nikogar čakati. Kupljene vstopnice se v predprodaji, pa tudi pri gledališki blagajni ne vzejejo več nazaj. Zanimanje za predstavo »Mladoletec« je tako veliko, da se ne more za nesigurne abonente čakati, publiko, ki prihaja po vstopnice, pa zavračati.

Koncert ge. Pavle Lovšetove in njene hčerke gđ. Majde bo v soboto dne 18. aprila v Ljudskem domu. 5709

—c Opozorilo davkoplačevalcem. Mestno načelstvo v Celju razglasi: V smislu čl. 148 zakona o neposrednih davkih in tozadavnega pravilnika je zapadel 1. aprila v plačilo drugi četrtletni obrok zgradarine, pridobnine, rentnine družbenega davka, pavšalnega davka na poslovni promet in vojnice. Vplačajte torej četrtletne obroke nemudoma ali vsaj najkasneje do 15. maja, da se izognete zamudnim obrestim, kakor tudi eksekuciji, ki bo uvedena po 15. maju. Dostavek za davkoobvezance, ki plačujejo davek na poslovni promet po knjigi opravljenega prometa, dva četrtina zapade v plačilo 30. t. m.

Aleksander Jakovljevič:

Iz ljubezni

6. Minila sta dva tedna. Ves ta čas se Zeljoni ni brl. Oči so bile videti dvakrat večje — tako velike so se zdele v primeri z upadlim obrazom. Lične kosti so kakor vogali molele iz goščave neobritih ščetin. Zgodilo se je včasih, da je cele dneve ležal nepremično na postelji in če je pred večerom prišla Zinaida Lvovna, je morala dolgo čakati, preden je Zeljoni vstal in se oblekel. Zanimarjal je službo in delo. Skoraj vsak dan je hodil k preiskovalnemu sodniku.

— Vedeti hočem, kdo jo je zastrupil in kdo je ta neznanec mi G. Tako je izjavil sodniku. In sodnik ga je na široko izpraševal o vseh znanih, ne samo o moških, temveč tudi o ženskah, ter o njih opravi.

Zeljoni je moral Zinaidi Lvovni povedati vse, o čimer je govoril sodnik. Preiskava jo je silno zanimala. Toda med njima je stala stena nejasnosti in kar je bilo glavno, njegova nejevolja. Samo enkrat sta se odkrito porazgovorila.

— Toda, Vladimir Petrovič, ne obupajte vendar. Vsaka stvar ima svoje meje... Kar pogledate se, saj niti samemu sebi niste več podobni. To se ve, Vera Jevgenjevna je bila idealna žena. toda...

— Molčite, prosim vas! — jo je srdito prekinil Zeljoni. — Vse žene so idealne, da bi jih hudič vzel!

— O, o! — se je začudila Zinaida Lvovna. — Kaj vam pa je? Na koga to meri?

— Idealna žena! — Zeljoni se je zlobno zakrohotal. — Ali pa veste, kaj so pri tej idealni ženi našli v torbici? Drhteč od jeze in užaljenega ponosa ji je povedal vse o pisemcu in o tajinstvenem G, čeravno ga je bil sodnik nešteto krat prosil, naj tega ne pripoveduje nikomur, dokler traja preiskava. Zinaida Lvovna je bila ganjena.

Sedela je vsa bleda in podbradek se ji je tresel. Naposled ni mogla več vzdržati in je zaplakala.

— Vera, Vera! — je dejala tegobno. — Kako naj verjamem? Vas da je varala? Kako je bilo to podlo!

Z robcem si je obrisala oči. Zeljoni je njeno sočutje gani.

— Vi pa pravite — idealna žena.

— Kaj sem mar vedela?

— Vi ste bili njena najboljša prijateljica, ali vam ni nikoli pripovedovala o svojih pustolovčinah?

— Kaj pa mislite? Kako naj bi mi mogla to povedati?

— In vi sami niste ničesar zapazili?

— Kako bi dejala... Nekoč sem nekoliko posumila, pa sem si to misel takoj izbrla iz glave...

— A-a, torej je vendarle nekaj bilo?

— Ne vem, če je bilo kaj, toda dvakrat sem jo videla na ulici z moškim. Oba sta se smejala in obraz jima je žarel ko zaljubljenca!

— Ko zaljubljenca? Aha, evo, idealna žena!

Razburjeno je pričel stopicati po sobi in mrmral:

— Kako neumni smo mi moški, ki tako brezpogojno verjamemo svojim ženam.

— Toda, kdo je neki ta tajinstveni G?

— Preiskovalni sodnik je napol vse sile, da ga izsledi.

— Najbrž jo je tudi okradel. Kaj ji ni nekaj zmanjkalo?

— Da, ura je izginila in denar. Toda mogoče je, da je vse to izginilo v bolnišnici.

— In nikogar ne sumijo?

— Največja sumnja je padla — name. Sodnik me je že štirikrat zaslišal.

— Štirikrat? Pomislite, mene je tudi klical k sebi in me izpraševal o vas in o tem, če se nista mogoče prepirala.

Zasmejala se je.

— Uverila sem ga, da ste idealen mož.

7.

Otopel in izčrpan od srda je Zeljoni preživel te dni, ne da bi vedel, kaj se prav za prav godi okoli njega. Z-

nemarl je vse svoje posle. Ali pa tudi more človek delati, če ga tare bol, ki ji ni enake? Podnevi se je lo prejel po cele ure valjal po nepostelani postelji in gledal v strop. Od mrznje in jeze je bil že ves utrujen. Na pomoč je klical razum in spomin. Od stvarjenja sveta varajo žene svoje može, može pa žene. Mali otroci vedo, da je pramati Eva varala Adama s kačo (ker drugih moških ni bilo) in da tu prav za prav niso bila vzrok jabolka... In ali mar ne temelje vsi genialni romani svetovnih pisateljev na enem in istem: žena vara moža? Ti torej nisi ne prvi ne poslednji...

— Toda... Jaz sem vendar veroval. Brezpogojno sem veroval...

— Ali drugi može mar niso verovali? Ali niso tudi oni ljubili?

Nekje v najtemnejši globini svojega bitja je mislil o sebi, — on da je poseben, edinstven in da bi napram njemu ne smela biti verolomna... Toda, kaj naj stori, če je tu dejstvo, strašno dejstvo: — Poljubim tvojo bradavičico-zvezdico.

Zinaida Lvovna je zmerom po službi prihajala k njemu. Pospravljala mu je sobo in ga bodrila:

— Ni vam treba tako obupavati.

Njej edini je Zeljoni zaupal tajnost svoje tuge.

— Lažje bi prenesel Verino smrt, ko to, da se mi je izneverila. Tu pa je bilo hkratu, smrt in nezvestoba.

— Kaj hočemo? Bodite možati in skušajte se čim prej pomiriti.

Zinaida Lvovna je o tem (o smrti in nezvestobi) govorila s tako navadnim glasom, tako enostavno, da se je Zeljoni včasih zazdelo, kakor da se vobče ne bi bilo zgodilo nič posebnega.

Toda samo včasih, za kratke minute — potem pa spet srd. bol, topost.

Vendar pa je zmerom čakal na to — čeprav neresnično — uteho. Postal mu je potrebna ko pijancu čašica žganja.

Zinaida Lvovna je prihajala zmerom lepo oblečena, si pripasala predpasnik, obrobjen s čipkami, in kakor prava sobarica čistila, pometala in z ljubezno prekladala vsako stvar. Ka-

kor bi lepa igrala igrala svojo vlogo... Zeljoni je nejevoljno sledil kretnjam njenih rok in gledal, kako prestopa z enega mesta na drugo.

Navdil se je bil že njenih posetov, čakal je nanje — odbilo je pet in ona je prišla. Kar nejevoljen je bil, če je zakasnila. V torek, — to je bilo že tretji teden — ni prišla ni ob petih ni ob šestih in vobče ni prišla.

— Seveda, kaj sem ji prav za prav jaz?

Spomnil se je, kako mu je Zinaida Lvovna pred tremi leti nekoč iznenada odkrila svojo ljubezen. Toda to je bilo pred tremi leti. Koliko vode je že preteklo od takrat!

Meniška republika

V informativni knjigi dr. G. A. Farmaleidisa »Sodobna Grčija«, je tudi poglavje o verskih in cerkvenih razmerah. V Grčiji je 290 samostanov, v katerih prebiva 3872 menihov. Najzanimivejši so samostani na gori Athos. Ta gora, znana tudi pod imenom Ajion Oros, kar pomeni sveta gora, je visoka 1953 m in ima na vrhu meniško republiko, v kateri je 20 utrjenih bizantinskih samostanov — mesta, 17 je grških, 3 pa de le Srbi, Rusi in Bolgari.

Samostani so kot rečeno utrjeni, obdaja jih debelo zidovje in na prvi pogled bi človek mislil, da vidi pred seboj pravo srednjeveško trdnjavo. V samostanih pa so krasne cerkve, okrašene z najlepšimi slikami, knjižnice so polne bizantinskih rokopisov, saj je v njih 17.000 kodeksov, med njimi 3552 pergamentnih. Menihi žive strogo ločeno od zunanjega sveta, posebno pa ženskega sveta in imajo dovolj časa, pa tudi energije, da se ukvarjajo z znanostjo in umetnostjo. Na gori Athos pa najdemo tudi živo sliko srednjeveškega grškega cerkvenega življenja. Teh 20 samostanov tvori neodvisno meniško občino ali nekakšno republiko, ki jo upravlja 20-članska »zbornica« odnosno zastopstvo samostanov z zakonodajno, izvršilno in sodno močjo. V cerkvenem pogledu je občina odvisna od carigradske patrijarhata, ne pa od cerkve grške države.

Chicago

Po ljudskem štetju, ki je bilo lani 1. aprila, šteje Chicago 3.376.000 prebivalcev in je četrto največje mesto na svetu. Ze pred vojno je veljalo po številu Čehov za drugo češko mesto takoj za Prago, zdaj pa tekmuje z Brnom, če ga ni že prekosilo. V Chicagu izhajajo štirje češkoslovaški dnevniki ter več tednikov in mesečnikov. Čehoslovaki imajo v mestu več bank in mnogo društev. Seveda pa Chicago ni bilo vedno tako veliko, kakor je zdaj. Tudi na tem mestu se je pokazalo, kaj pomeni tempo ameriškega življenja.

Pred 100 leti je bilo Chicago še vas, v kateri je prebivalo celih 70 prebivalcev. Leta 1850 je bilo Chicago že mesto in štelu je 30.000 prebivalcev. Leta 1900 je pa štelu Chicago že 1 milijon 699.000 prebivalcev. V zadnjih 30 letih je torej mesto neverjetno naglo napredovalo. Pred 20 leti je zavzemalo mesto 500 km² prostora, zdaj ga pa zavzema že nad 1000. Chicago je največje prometno križišče na svetu, za New Yorkom in Londonom največje trgovsko mesto in za Filadelfijo mesto, v katerem se največ izdeluje. Tovarn je v Chicagu okrog 15.000. Od leta 1875 je Chicago sedež svetovne žitne trgovine in na čikaški blagovni borzi se določajo cene žitu za ves svet. V Chicagu se izdeluje največ železa in jekla na svetu in tudi največ železniških vagonov (Pullmanovih) gre iz tega mesta po vsem svetu. Chicago ima pa med vsemi vele-mesti tudi največ banditov.

Čuden najemnik.

— Tu je vaša soba, gospod. In kdaj naj vas zbudim?

— Kadar bom ležal doma, me sploh ni treba zbuditi. Če bom pa ležal na stopnicah, me zbudite takoj, čim me najдете.

Pri zobozdravniku.

— Gospod doktor, zdrav zob ste mi izpulili.

— Bodite veseli, da je zunaj, predno je vam začel gniti kakor tale sosedni.

ZA LEPE SPOMLADANSKE DNI SAMO PLATNENA OBUTEV

Vrsta 4542-05

Te smo za Vaše otroke priredili s podpetnikom. Najdovršenejši so in lahki. Zlasti lepo pristojajo belim oblekam.

Vrsta 4232-37

Otroški platneni čevlji bele, rjave in črne barve. Ob solnčnih dneh najprimernejša obutev za otroke.

Vrsta 4235-37

Lahki in posebno udobni platneni čevlji sive barve s trpežnim gumastim podplatom, moški in ženski. Din 49.—

Vrsta 1195-03

Okusni in lahki platneni čevlji iz belega ripsa in tako dovršene kroja, da bodo zadovoljili tudi dame največjega okusa.

Vrsta 2145-09

Te smo priredili preprosto okrašene, z gumastim podplatom, z vložkom in nizkim podpetnikom, ki povečuje udobnost. Ur. 214.

Vrsta 1137-71

Moški platneni polčevlji s trpežnim gumastim podplatom in peto. Nepogojno potrebni za bele obleke. Lahki so, nogi udobni, izdrže dolgo.

Za male prince in princeske

najmodernejši vozički v zalogi pri

JOSIP KVEDER
Krekov trg 10

AKVIZITERJE

za privatne odjemalce
išče denarni zavod.

Ponudbe solidnih gospodov prosimo pod šifro »Osigurana štednja« 44/L na upr. Slovenskega Naroda.

URE ZA BIRMO

nudi najceneje

IVAN PAKIČ,
LJUBLJANA, Pred škofijo 15. 1345

VOLNO

za modroce zelo poceni razprodaja šega, Cankarjevo nabrežje 5/L. 1326

Gostilničarjem in privatnikom

nudim kroglice (lignum santum) kakor tudi kegle za kegljišče in balinanje po najnižjih cenah

Lovrenčič Viktor

strugar
Ljubljana, Zalokarjeva ul. 13

Deske.

trame, letve raznih dimenzij za stavbe, ograje in pode — dobavi po najnižji ceni

Ilirija. d. o. z.,

LJUBLJANA,
Dunajska cesta 46, tel. 28—20,
Miklošičeva cesta 6, tel. 25—85

Likanje moške ali damske obleke

Din 18.—

obračanje Din 300.—

Garderobo najhitreje zlikaj, kemično očisti in pošije (vstavi novo podlogo) **WALLET EXPRES, STARI TRG 19.** — Na željo se obleka kemično očisti in pošije v 24 urah. Na likanje se lahko počaka. Po obleko se pride na dom. — Na deželo se pošlje z obratno pošto. 1352

Čopiče

vseh vrst, žimnate metle, razna omela, najrazličnejše ščetke vseh velikosti izdeluje najceneje

Hinko Šimenc
KONGRESNI TRG STEV. 8
(poleg kino Matica)

KONJ NONIUS

4 leta star, zelo lep, dobro uvožen in jahan, poceni naprodat na gradu Volčji potok, pošta Radomlje. 1350

HOTEL Z GOSTILNO

dobro idoč, renomiran obrat, na glavnem trgu poleg cerkve prometnega sreskega mesta v Hrvatskem Zagorju, napredaj, kompletno opremljen, z večletno najemniškim pogodbo proti zelo nizki najemni radi smrti lastnika za Din 70.000. Gostilničarska poslovilnica Pavlekovič M. S., Zagreb, Ilica 146/L. 1348 na 11, Prule.

NA BLEDU

želim službo natakarice ali sobarice. Sem vsestransko zmožna. Pojasnila daje Mici Hren, pošta Stična, Dolenjsko. 1349

GOSPA

izveščana v trgovini in pisarni, išče zaposlitve. Cenjene ponudbe pod »Pametna/1346« na upr. »Slov. Narod.«

OPREMLJENO SOBO

s posebnim vdom od dam solidnemu gospodu ali gospodični. Polzeve se v trgovini: Sredi-1348 na 11, Prule.

Elitni kino Matica

Telefon 2124.

Renate Müller
v najsijajnejši
filmski opereti

Gospodična
Stajnica

Sodelujoči:
Hermann Thimig
Felix Bressart

Godbo in repertoar
Paul Abraham

Vsa Ljubljana se smeje od srca in vsi priznavajo, da je to najboljši govoreči film te sezone! Oglejte si ga še VI!

Predstave ob 4., 7. in 9. uri zvečer!

Predprodaja vstopnic od 11. do pol 13. ure.

RAZPIS

POKOJNINSKI ZAVOD ZA NAMEŠČENCE V LJUBLJANI razpisuje oddajo

kleparskih del

za palačo ob Gajevi ulici. Potrebni podatki se dobe od dneva razpisa dalje med uradnimi urami za Din 30.—, Zapečateni in pravilno sestavljeni ponudbe je vložiti do 22. aprila do pol 12. ure dopoldne pri podpisnem zavodu.

POKOJNINSKI ZAVOD ZA NAMEŠČENCE V LJUBLJANI.